

Forslag til høringsuttalelse fra Grimstad kommune til forslag til planprogram for revidering av regional plan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM-planen)

Grimstad kommune takker for muligheten til å gi innspill på forslag til planprogram for revidering av regional plan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM-planen). Kommunen har et engasjement for arbeidet med samfunnsutvikling, forebygging og bedre levekårene, og ser på LIM-planen som et mulig verktøy for å styrke dette arbeidet både lokalt i egen kommune og regionalt.

1. Overordnet vurdering

Kommunedirektøren er positiv til revideringen av LIM-planen og støtter at planen oppdateres med tydeligere mål, indikatorer og et mer målrettet handlingsprogram slik Agder fylkeskommune foreslår. Kommunedirektøren mener det er avgjørende for planens virkning at planen blir et praktisk og relevant styringsverktøy for kommunene, og dermed bidra til å løfte levekår, øker likestillingen og muligheten for samfunnsdeltakelse for innbyggerne i Agder.

Temaene i planprogrammet samsvarer godt med flere av Grimstad kommunes satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel¹. Dette gjelder spesielt innen livsmestring, kompetanse, og næringsutvikling. I tillegg har kommunes plan for forebyggende arbeid², som særlig er rettet mot risikoutsatte barn og unge, et tydelig samsvar med plantemaene i den regionale planen. Kommunens egen plan for forebyggende arbeid konkretiserer hvordan kommunen jobber med tidlig innsats, medvirkning, trygge oppvekstmiljøer og likeverdige tjenester. Det er ønskelig at arbeid med barn og unge inkluderes og får en tydelig plass i de ulike temaområdene. Det er også ønskelig at LIM-planen bygger videre på eksisterende lokale og regionale satsinger og bidrar til helhet og samarbeid i Agder. Grimstad kommune erkjenner også at flere tema fra LIM-planen utfordrer kommunen, og dette vil vi gjerne utforske videre.

Grimstad kommune ser også et mulig behov for forenkling og ønsker en enda tydeligere kobling mellom Regionplan Agder 2030 (RPA2030) og LIM-planen. Vi foreslår at det vurderes at LIM-planen ikke har egne hovedmål, men heller utdyper og konkretiserer hvordan målene i RPA2030 kan oppnås. Kanskje kan

¹ [samfunnsdelen-v4.pdf](#)

² [kommunens-plan-for-forebyggende-arbeid-revidert-111224.pdf](#)

LIM-planen ha delmål hvor hvert delmål knytter seg til mål fra RPA2030? Det blir fort mange planer å forholde seg til, og en forenkling av planverket og tettere koblinger mellom dem vil være nyttig.

Grimstad kommune ønsker å gjøre Agder fylkeskommune oppmerksom på at høringsfristen opplevdes kort all den tid høringen ble sendt ut ila kommunens ferieavvikling og med kort frist etter at kommunens møtevirksomhet startet igjen etter stortingsvalget 8.september. Kort høringsfrist har begrenset kommunen i sin mulighet til medvirkning internt, og vi ber om lengre frist ved senere høringer, eller at det sendes ut etter en sommerferie og ikke før.

2. Kommentarer til planprogrammet

2.1 Navnet på planen

Grimstad kommune mener det kan være hensiktsmessig å vurdere å endre navnet på planen. Dette fordi tittelen slik den er i dag favner svært omfattende, og muligens *for* omfattende. Vi har samme innspill på planenes navn som på temaområdene – kan det spisses? Forkortelser kan være ekskluderende, og det kan vurderes om planen kan få et kortere navn som gjør en eventuell forkortelse overflødig.

Endringen av navnet bør etterfølges av at det arbeides aktivt for at innholdet i planen blir bedre forstått av folk flest – og at innholdet i planen oppfattes å angå alle. Arbeidet med LIM-tematikk bør etterstrebtes å kobles tydeligere til konsekvensene for samfunnet som helhet. Samtidig er det viktig å unngå at dette blir skremselsbilder – det må appelleres til noe positivt. Hvordan dette kommuniseres ut blir viktig.

2.2 Temaområdene

Grimstad kommune mener innholdet i de fem plantemaene er viktige og favner bredt, men mener samtidig at det kan være mer hensiktsmessig å konsentrere innsatsen. Et forslag er å velge ut for eksempel to hovedtema, og at innsatsen fokuseres på disse for en periode. Dette vil kunne gi en mer målbar utvikling, og dermed gjøre det lettere å følge opp og evaluere tiltakene over tid.

Grimstad kommune anerkjenner at det finnes holdninger i samfunnet som er til hinder for likestilling, inkludering og mangfold. Dette er i sin tur holdninger som kan hindre naturlig samfunnsdeltakelse, hindrer ytringsfrihet og demokrati, skape rasisme, diskriminering og gi grunnlag for hatefulle ytringer. Forskning støtter at

dette er økende utfordringer.³ Fokus på å endre holdninger, bygge ned negative fordommer, øke kompetansen og legge til rette for kjennskap på tvers av forskjeller vil derfor kunne være viktig.

På grunn av stram økonomi i de fleste av kommunene på Agder ønsker Grimstad kommune at man i det videre arbeidet med planen retter oppmerksomheten på hvordan allerede eksisterende tjenester og innsatser kan bedres uten særlig kostnad. Dersom det er tjenester og innsatser som i dag for eksempel ikke klarer å inkludere utsatte grupper eller legge til rette for et mangfold kan det kanskje være en mulighet med kompetanseheving eller konkret veiledning fra Agder fylkeskommune. I forlengelsen av det kunne kanskje Likestilt arbeidsliv i større grad blitt presentert og anbefalt til flere kommuner i Agder. I og med at Likestilt arbeidsliv tilbys vederlagsfritt kan dette være en mulighet med lav terskel og stor gevinst.

2.3 Kunnskapsbehov

Grimstad kommune ser behovet for oppdatert og utvidet kunnskapsgrunnlag om faktiske forhold i regionen, men mest av alt ser vi et behov for å tilgjengeliggjøre allerede eksisterende kunnskap og øke kompetansen ut til kommunene og andre regionale aktører. Det er som tittelen på rapporten fra Senter for likestilling hvor selve tittelen er et sitat fra en kommunal leder: *Det er nok mye vi trenger å vite, som vi ikke vet at vi trenger å vite.*⁴

2.4 Språket i planen

Språket i målene og delmålene bør justeres slik at det blir konkret, forståelig og anvendbart for kommunene – og gjerne med en tydelig kobling til RPA2030. Planen bør ta sikte på å bli et verktøy som kan brukes i praksis, ikke bare et visjonært og strategisk dokument.

2.5 Agder fylkeskommunes ansvar og gjeninnføring av incentivordning

Agder fylkeskommune (AFK) må ta et tydelig ansvar for å være troverdige i at temaområdet likestilling, inkludering og mangfold bør prioriteres. AFK kuttet rett før sommeren 40% i LIM-satsningen, og det er et uheldig signal til kommunene om hvilken prioritet dette arbeidet faktisk har. Det er viktig at noen i AFK har

³ [https://www.hlsenteret.no/om/aktuelt/nyheter/2023/diskriminerings erfaringer-blant-muslimere-i-norge-\(-/rapport_diskriminerings erfaring blant muslimer.pdf](https://www.hlsenteret.no/om/aktuelt/nyheter/2023/diskriminerings erfaringer-blant-muslimere-i-norge-(-/rapport_diskriminerings erfaring blant muslimer.pdf)

<https://www.buudir.no/statistikk-og-analyse/LHBT/hatkriminalitet-diskriminering/>

<https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/oslo/rapporter/hatkriminalitet-norge/hatkriminalitet-i-norge---arsrapport-2024.pdf>

⁴ <https://www.uia.no/om-uia/senter-og-nettverk/senter-for-likestilling/Filer/rapport-kommuneansattes-arbeid-med-likestilling.pdf>

tydelig ansvar for oppfølging av planen, både underveis i revideringsprosessen og i etterkant. Dersom det forventes at kommunene skal prioritere dette arbeidet, må det også være en prioritet i AFK.

AFK bør være en pådriver for overordnede eller felles innsatser, og i enda større grad enn tidligere være en tilgjengelig samarbeidspartner for kommunene på LIM-tematikk. I den forbindelse foreslår Grimstad kommune at det gjeninnføres en økonomisk incentivordning fra AFK, slik som LIM-midler kommunene tidligere kunne søke på. Dette vil kunne styrke lokalt engasjement og kreativitet. I tillegg etterspør Grimstad kommune den tidligere innsatsen ved navn *Agder for alle*. Dette fungerte som en lavterskel mulighet for dialog og kompetanseheving, og ville kanskje vært en mulighet med tanke på videre felles innsats i Agder for å realisere planens mål.

I det videre planarbeidet ber vi igjen om at det tas hensyn til at mange kommuner på Agder, inkludert Grimstad kommune, har stram økonomi.

4. Oppsummering

Grimstad kommune er positive til revideringen av LIM-planen og ser frem til å bidra i videre arbeid. Kommunaldirektøren mener planen har potensial til å styrke arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold lokalt og regional, og ønsker at revideringen bidrar til at planen blir både strategisk og operativ – med tydelig kobling til Regionplan Agder 2030, et mer spisset innhold, konkret språk og målbare tiltak.